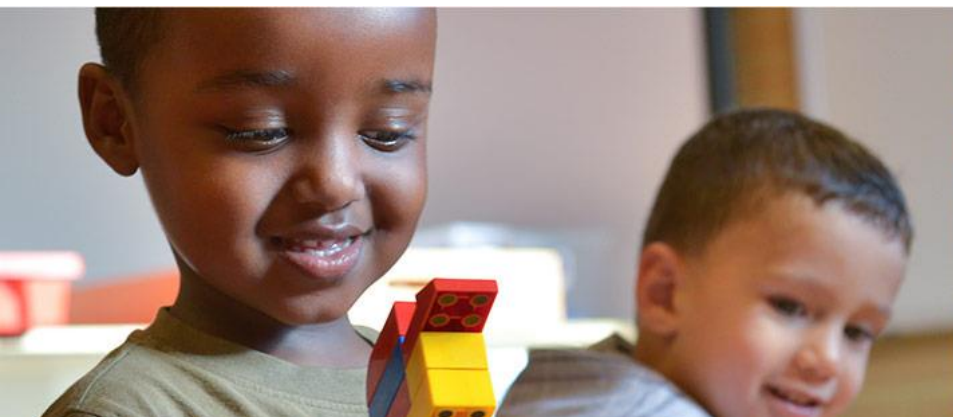

Nederlands
Jeugdinstituut

Preventie : Onderwijs - Jeugdhulp

Vincent Fafieanie
v.fafieanie@nji.nl
0625660704

Wat gaan we doen?

- › Preventie: een gezamenlijke opdracht
- › Hoe kijken we : problemen, risico- en beschermende factoren
- › Preventiematrix : wat doen we al, wat is nodig

Preventie-piramide

Preventie vanuit de gemeente

Enkele voorbeelden gericht op jeugd

- › Faciliteren van informatie en advies in de vorm van folders of een adviesgesprek.
- › Voorlichtingsbijeenkomsten (consultatiebureau, scholen, buurthuizen)
- › Vroege interventie bij opgroei problemen
- › Jeugdgezondheidszorg
- › Preventieve activiteiten door welzijnswerk of welzijnsorganisaties, zoals het jongerenwerk
- › Voorkomen van problemen en vroegtijdige inzet van hulp en zorg om zo zwaardere vormen van jeugdhulp te voorkomen door wijkteams

Preventie in en om het onderwijs

Bijdragen vanuit het onderwijs in preventie

- › Veilige en normaliserende omgeving, positief pedagogisch klimaat
- › Preventieve programma's op 3 niveaus (preventiepyramide)
- › Vroegtijdig signaleren van belemmeringen in de ontwikkeling van jongeren
- › Drempel verlagen voor ouders en jongeren voor het vragen om en accepteren van hulp
- › Ondersteuningsstructuur met partners gericht op de meest passende onderwijsondersteuning en/of hulp

Een voorbeeld: voorkomen van schooluitval (richtlijnen)

Freeman en Simonsen (2015) noemen in hun onderzoek richtlijnen van het instituut voor onderwijswetenschappen (The Institute for Educational Science) voor het voorkomen van schooluitval:

- Signaleer jeugdigen met een verhoogd risico op schooluitval.
- Zorg van mentoren voor leerlingen.
- Zorg voor onderwijsondersteuning.
- Implementeer programma's gericht op het bevorderen van positief gedrag en sociale vaardigheden.
- Draag zorg voor een gepersonaliseerde leeromgeving en een individuele aanpak.
- Draag zorg voor lesmethoden die de betrokkenheid van leerlingen vergroten.

Hoe kijken we : 10 Problemen

- › Bang - Angststoornis
- › Ongezonder eten - Overgewicht
- › Experimenteren - Middelenmisbruik
- › Lastig - Gedragsproblemen
- › Druk - ADHD
- › Spijbelen - School afhaken (VSV)
- › Pedagogische tik - Mishandeling
- › Dip - Depressie
- › Sociaal onhandig - Autisme
- › Opvoedingonzeker - Problemen

Hoe kijken we : 10 risicofactoren

- > Jongere : Mannelijk geslacht
Moeilijk temperament
Gebrekkige competenties

- > Gezin: Problematiek ouder(s)
Scheiding
Slechte communicatiestijl

- > Omgeving : Armoede
Achterstandswijk
Slecht contact ouders – school
Verkeerde vriendenkring

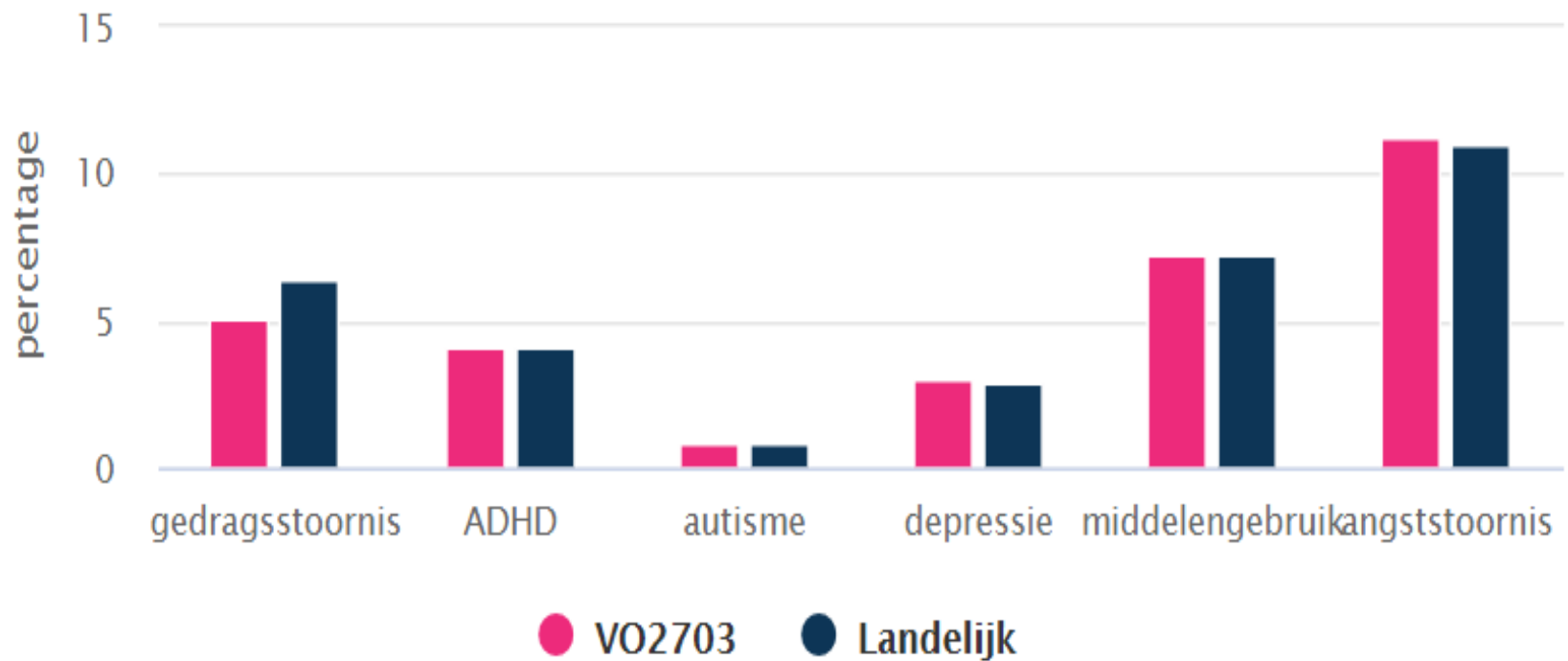

Hoe kijken we ; 10 beschermende factoren

VSV : terug naar school

- › Sociale binding
- › Kansen voor betrokkenheid
- › Pro-sociale normen
- › Erkenning en waardering
- › Steun van belangrijke volwassenen en voorzieningen
- › Constructieve tijdsbesteding
- › Sociale, emotionele en gedragsmatige competenties
- › Cognitieve vaardigheden
- › Schoolmotivatie
- › Positieve identiteit

VO2703 (Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland VO/VSO),

Cijfers ondersteunen het gesprek

Voorbeeld

- › Zo heeft 16% van de jongeren op het voortgezet onderwijs last van angst en depressie. Angst en depressie zijn een belangrijke voorspeller van schooluitval. Dus bij een ambitie om schoolverzuim te verlagen, hoort de vraag hoe de jeugdhulp en de school beter op elkaar kunnen aansluiten.

- › Welke data over schoolpopulaties zijn voor handen?
  - School
  - GGD
  - Leerplicht
  - J&G-team
  - SES – ouders > gegevens wijk

- Ambities bepalen

Preventie-piramide

Preventiematrix Jeugd: uw jeugdbeleid in kaart

3 preventie niveaus

	Gewenste situatie	Basis	Universeel	Selectief	Geïndiceerd	Probleem
Gezondheid	Gezond gewicht	Goede voorzieningen: scholen, kinderopvang, peuterspeelzaalwerk etc.				Obesitas
	Mentaal welbevinden					GGZ problematiek/ depressie/angst
	Gezonde levensstijl					Middelen/drugsgebruik/verslaving
Veiligheid	Veilige hechting/ veilige thuissituatie					Kindermishandeling/ huiselijk geweld
	Positief ouderschap/ veilige thuissituatie					Vechtscheidingen
	Veilige school/ veilige internetomgeving					Pesten
	Pro sociaal gedrag					Jeugdcriminaliteit
	Sociale aansluiting/ pro-sociaal gedrag/zingeving					Radicalisering
Kansrijk	Positief opvoedklimaat in alle leefomgevingen van het kind					Tekortschietend opvoedklimaat in de leefomgeving van het kind
	Opgroeien met voldoende materiele middelen					Opgroeien in armoede
	Optimale schoolloopbanen					Schoolverzuim/schooluitval/ thuiszitters
	Sociale aansluiting/ sociale cohesie/ participatie kwetsbare groepen					Sociale uitsluiting/ beperkte zelfredzaamheid kwetsbare groepen

De Preventiematrix Jeugd komt voort uit een samenwerking van een breed aantal partijen: Nederlands Jeugdinstituut, Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, Vilans, Movisie, Pharos, Trimbos, RIVM, Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden en een aantal gemeenten.

Samen met de praktijk willen deze partijen in de loop van 2017 de matrix op verschillende onderwerpen nog verder uitwerken. Wilt u meedoen? Laat het ons dan weten door te mailen naar Mariëlle Balledux: m.balledux@nji.nl.

Aan de slag

- › Bepaal samen de top 12 van de meest gewenste situaties en de meest voorkomende problemen

- › Inventariseer wat er allemaal al wordt ingezet op en vanuit school en gemeente / instellingen

- › Stel een ambitie vast : Wat zou je willen bereiken. Wat zijn de beoogde opbrengsten

- › 3 vragen:
  - Wat merkt de jongere ervan?
  - Hoe werken professionals hieraan?
  - Wat vraagt dit van de organisatie?

Terugkoppeling en samenvatting

